

Dorpsgenoten van vroeger

Vroegere dorpsgenoten onder de loep genomen

Arie Pieters

Dorpsgenoten van vroeger

Vroegere dorpsgenoten onder de loep genomen

Arie Pieters

Schrijver: Arie A. Pieters
Omslagontwerp: Arie A. Pieters

Foto's privé-verzamelingen:
collectie/archief Arie A. Pieters
collectie K. Brand
collectie R. Barendregt
collectie A. v. Bruggen
collectie A. Hartman
collectie A. de Baat
collectie J. Berkman
collectie K. v. d. Berg †
collectie I. Aardoom

Foto's websites:
Website Dordtsekaart.nl, website Wikipedia.org,
en website Regionaalarchiefdordrecht.nl

Foto's facebookgroepen:
Hoeksche Waard in vroeger tijden

Bronnen:
's-Gravendeel in oude ansichten, deel I en II'
(Auteur: Dhr. Barend van der Bom.)

Foto omslag:
Schafttijd voor jonge landwerkers

ISBN: 9789403657509
Uitgegeven via: Mijnbestseller.nl
Print: Printforce
Copyright: Arie A. Pieters, 2022 ©

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Vroegere dorpsgenoten onder de loep genomen
3. Nawoord
4. Bronnen en woord van dank
5. Nuttige websiteadressen historische organisaties
6. Eerdere uitgaven

1. Inleiding

In de periode tussen 2018 en 2021 heb ik meerdere historische fotoboekjes gemaakt waarin het vooral ging om beter te kijken naar oude foto's. We gingen in deze boekjes vaak letterlijk 'inzoomen' (met behulp van het bekende fotobewerkingsprogramma Photoshop) op heel wat historische foto's. En in feite is dit boekje een vervolg daarop. Alleen gaat het dit keer dan wel alleen om 's-Gravendeel én specifiek om de mensen, die we op al die oude kiekjes aantreffen. Daarbij moet ik dan meteen wel even aantekenen dat helaas de kwaliteit van sommige van deze oude plaatjes niet bepaald optimaal is. Zaken als scherpte/diepte en contrastwaarden aanscherpen met behulp van Photoshop gaf meestal wel enige verbetering, maar vooral enkele hele oude opnamen (gemaakt tussen 1900-1920) konden ondanks dat werk niet 'ontsnappen' aan de kwalificatie 'heel matig'. Jammer, maar zo gaat dat nu eenmaal als je gaat werken met oude foto's. Gelukkig bleken er ook heel wat van die historische kiekjes te zijn, die ook nu nog bijna glashelder voor de dag komen en zo heel vreemd is dat nu ook weer niet. Het gaat dan vooral om de professionele opnamen uit die jaren (1900-1920), die vaak op glasplaten waren vastgelegd. Natuurlijk, de afdrukken zullen na 80, 90, 100, 110 jaar of nog langer meestal stevig gaan verkleuren, maar de scherpte en details blijven heel lang zichtbaar. Verder gaan we in dit fotoboekje ook heel wat foto's zien die dichterbij onze hedendaagse tijd komen: Foto's gemaakt in de jaren vijftig, zestig en zeventig. Zoals gezegd draait het in dit boekje om de mensen die wij afgebeeld zien staan op de foto's. En inderdaad, ook dit keer is er dus bij veel opnamen stevig digitaal ingezoomd. Dit uiteraard in de hoop dat er mogelijk mensen op die foto's worden herkend. Bij een aanzienlijk deel van de foto's gaat het namelijk om 'onbekenden'.

Natuurlijk geen echte 'onbekenden', maar mensen, bij de hele oude foto's vaak groepen mensen in een straat, die in feite niet het hoofdonderwerp waren toen de fotograaf van dienst afdrukte. In veel gevallen werden geen namen vermeld bij zulke foto's, want het ging tenslotte om de straat. En als er al mensen werden herkend op dergelijke foto's, dan waren het in veel gevallen personen die een beroep hadden waarvoor een uniform noodzakelijk was. Denk dan bijvoorbeeld aan een veldwachter en een postbode. Maar toch moet het in een aantal gevallen ook bij zulke hele oude plaatjes zeker mogelijk zijn om mensen te herkennen. Wat daarbij van pas komt is de wetenschap dat dergelijke groepen mensen altijd werden vastgelegd in de eigen straat. We weten dus al waar deze mensen woonden en als je dat kan koppelen aan het gegeven dat vroeger in die straat b.v. grootouders of overgrootouders woonden, dan ga je ineens al anders naar zo'n groepje kijken.

Maar we krijgen in dit boekje dus ook veel jongere foto's te zien. En zeker op die jongere plaatjes is het heel goed mogelijk dat mensen die bijvoorbeeld nu tussen de 50 en 60 jaar zijn ineens ouders, ooms, tantes of grootouders ontdekken. Het gaat trouwens bij deze opnamen soms ook om oude familiekiekjes, die opdoken tussen verzamelingen foto's, of in oude albums die ik de afgelopen tien jaar heb gehad van mensen die daar zelf geen interesse in hadden. In de meeste gevallen ging het dan om albums of fotomapjes, die via een erfenis bij iemand terecht waren gekomen. En helaas, juist over zulke foto's kan de auteur u als lezer dus ook niet verder helpen, voor wat betreft informatie over de op die opnamen afgebeelde mensen. Maar wie weet... Misschien dat via dit boekje nu toch duidelijk gaat worden wie er te zien zijn op deze 'verdwaalde' en 'onthemde' familiekiekjes?

Dit is dus bij uitstek een boek geworden dat extra waarde gaat krijgen als de lezer, eventueel samen met familie of bekenden de moeite gaat nemen om mee te gaan op ontdekkingsreis in 'historisch fotoland'. En voor wat advies roepen we even hulp in van 's werelds bekendste speurneus: *Sherlock Holmes*

**Jeremy Brett als Sherlock Holmes in 1984. De Sherlock Holmes van mijn generatie en wat mij betreft sowieso dé Sherlock Holmes. Jeremy Brett wás feitelijk gewoon Holmes.*

En jawel, bij sommige van de oude plaatjes in dit boek zult u ook dat welbekende hulpmiddel van Sherlock Holmes goed kunnen gebruiken: De loep. Maar waar moet u dan op letten als u gaat speuren naar grootouders of overgrootouders? Wel, daarbij nemen we dus een standaard advies van Holmes over. Let goed op de houding van iemand. Daarin kan men namelijk best wel familietrekjes ontdekken. En dan zijn er nog andere details waar men op kan letten, bijvoorbeeld hoe iemand vroeger zijn pet of hoed droeg. En wie weet, misschien ontdekt u wel dat u als kind heel erg leek op uw grootvader of uw grootmoeder? Het loont dus de moeite om goed te kijken naar kinderen die op meerdere, hele oude kiekjes staan afgebeeld.

**Details, details en nog eens details, gekoppeld aan de nodige kennis: Dat zijn de dingen die ook bij het zoeken naar familieleden op oude foto's ervoor kunnen zorgen dat we ineens een bekende terugzien.*

Natuurlijk hoop ik als samensteller en auteur dat de lezer veel plezier zal beleven aan dit fotoboekje. Maar ik denk dat het in meerdere opzichten extra waardevol kan en zal zijn als men die oude kiekjes ook eens letterlijk onder de loep gaat nemen. Het zijn tenslotte niet echt 'onbekende' dorpsgenoten. Het zijn dorpsgenoten die eenvoudigweg nog niet zijn herkend, maar mogelijk kan dat met behulp van een boekje als dit veranderen.

Ik wens de lezer veel lees- en kijkplezier met deze blik in het verleden van ons eigen dorp en wie weet, misschien ontdekt u straks nog enkele familieleden? Speur gerust mee!

Arie Pieters

**Bewoners van de Renooishoek in 1914 gefotografeerd.*

2. Vroegere dorpsgenoten onder de loep genomen

Op een aantal van de foto's die in dit boekje voorbijkomen zijn mensen te zien die wel bij mij bekend zijn. Mede dankzij de informatie die ik kreeg van degenen die de foto's gaven of via de reacties van mensen die deze foto's zagen in de verschillende historische groepen op facebook. Dat laatste is dan één van de dingen die het tegenwoordig makkelijker maken om informatie boven water te krijgen over historische zaken, ongeacht of het dan gaat over mensen, gebouwen, schepen etc. Maar ook de 'nieuwe' sociale media brengt niet altijd uitkomst en mogelijk komt dat ook doordat zeker op een smartphone of een iPad mensen toch relatief snel weer door scrollen naar een volgend bericht of volgende foto. Dat is bij een boek toch nog net even anders: Er verschijnen immers niet telkens meldingen over net binnengekomen berichtjes en we bepalen dus voor 100% zelf, zonder 'externe invloeden' hoelang we een foto bestuderen. Naast alle historische foto's zijn er voor de afwisseling meerdere oude advertenties in dit boek opgenomen. Een 'traditie' waar ik enkele jaren geleden in eerdere (historische) boekjes mee ben begonnen. Het zijn dus geen 'stiekeme' sponsors van deze boekjes, maar advertenties die puur ter lering en vermaak erin opgenomen zijn. Tenslotte is ook reclame een stukje van de geschiedenis en is het enerzijds leuk om advertenties terug te zien, maar anderzijds helpt het ook om herinneringen weer naar boven te halen. Denk bijvoorbeeld aan die eerste bromfiets van dat merk dat allang niet meer bestaat of de hoestdrank van vroeger. Ook aan spullen van vroeger 'kleven' nu eenmaal veel herinneringen. En ook de vormgeving van oude advertenties neemt ons mee terug in de tijd. Vaak zien we nog illustraties en lettertypen die inmiddels ook alweer in onbruik zijn geraakt.

Dit is meteen een mooi voorbeeld van een oude advertentie die een merk in beeld brengt dat vast bij ouderen nog wel een belletje doet rinkelen: 'Italiano'

Bij hoest en verkoudheid

**HET BESTE
EN
LEKKERSTE
HOESTMIDDEL**

ITALIANO
GEVULD MET CASSANDROP

gedeponeerd

TONNEMA'S peppermint
& confectionery works
SNEEK (HOLLAND)

HEILZAAM EN LEKKER

Watersnoodramp 1953

We beginnen met een aantal foto's die te maken hebben met de Watersnoodramp van 1953. Bij de meeste van deze opnamen is overigens geen vergrootglas noodzakelijk.

**Een groep mensen is druk in de weer met het vullen van de zandzakken bij de haven. Vooral aan de rechterzijde van de foto komen enkele mannen redelijk goed in beeld. De meerderheid van de mensen die wij hier zien lijken logischerwijs weinig oog te hebben gehad voor de fotograaf, behalve enkele personen centraal op de foto.*

**Hulptroepen voor misschien wel een andere plek waar men met zandzakken bezig was? Meerdere van deze heren komen redelijk herkenbaar in beeld. Met name de eerste vier mannen keken recht naar de camera.*

**Uit zo'n beetje heel het land kwamen brandweerwagens naar het rampgebied om water weg te pompen. Ook in 's-Graven-deel kwamen tientallen brandweerwagens hulp bieden. Net achter één van de brandweerwagens zien we enkele mannen staan en links vooraan een wat oudere heer met hoed. In feite twee heren met hoed, maar van de ander zien wij helaas alleen zijn rug.*

**Ook dit is uiteraard weer een opname van één van de brandweertwagens die destijds hulp bood bij het wegpompen van het water. En ook deze wagen stond in de Bevershoekstraat nabij de Kildijk. De kans is natuurlijk groot dat er ook mensen van buiten 's-Gravendeel op deze foto staan, want er waren uiteraard ook volop brandweermensen meegekomen met de wagens. Ik sluit dan ook niet uit dat alleen de oudere meneer op de voorgrond (met hoed) de enige inwoner van ons dorp is op deze foto.*